

Beleidsvisie MCU 2025-2027

Het Milieucentrum Utrecht informeert, ondersteunt en verbindt inwoners die gezamenlijk actief willen bijdragen aan een groen en klimaatbewust Utrecht.

Hierbij ontvouwt het Milieucentrum Utrecht haar beleidsvisie voor 2025-2027. Wij actualiseren daarin de voorgaande visie van 2022-2024 in het licht van onze ontwikkeling in de afgelopen jaren. Maar ook in het licht van ontwikkelingen in Utrecht zelf: een gemeente die voor een stevige bezuinigingsopgave staat en tegelijk werk wil maken van 'Samen Stad Maken'. Het ondersteunen en stimuleren van bewonersinitiatieven wordt alleen maar belangrijker. Naast voortzetting van de huidige beleidslijnen willen we nieuwe richtingen verder ontwikkelen: uitvoering van community projecten voor partijen die zelf minder in contact met inwoners staan, sponsoring vinden voor eigen projecten en onderzoeken hoe wij eventueel met andere partijen ook kantoorlocaties in andere wijken kunnen benutten.

Missie, taak en rol

Van oudsher heeft het MCU een faciliterende en informerende taak. Wij verbinden inwoners met elkaar en met overheden en stellen inwoners in staat om actie te ondernemen of zelf hun leefomgeving te onderzoeken. In een tijd van digitalisering, individualisering en decentralisering van de samenleving pakt het MCU de rol van community-bouwer en van ondersteuner van citizen science. Daarnaast hebben wij een functie als kenniscentrum en faciliteren wij met de verhuur van onze ruimtes ideële organisaties, initiatieven en evenementen.

Onze rol

Een groener en duurzamer Utrecht waarin betrokkenen actief bijdragen aan een leefbare stad. Milieucentrum Utrecht pakt zijn/haar verbindende rol met projecten als BuurtNatuur030, Meet Je Stad en andere citizen science initiatieven. Gemeente, provincie en fondsen zorgen voor onze financiering.

Onze kracht is dat we een informele organisatie zijn met een groot aantal vrijwilligers, ondersteund door een aantal professionals. Toegankelijk, warm en sociaal. We zijn een hechte club van mensen die zich graag inzet voor de stad vanuit de overtuiging dat we gezamenlijk de uitdagingen aangaan. Dat is de kracht die wij ontwikkelen en inzetten.

Onze positie

Voor een gezonde samenleving zijn veranderingen noodzakelijk. Het MCU is zelf geen actiegroep maar wil handelingsperspectief bieden aan mensen, groeperingen en community's die bijdragen aan de transitie van Utrecht in een groene, duurzame en klimaatbewuste stad. Zo helpen wij ook de kloof tussen bewoners en overheid slechten.

Voortzetting en verdere ontwikkeling

Onze organisatie is stevig gegroeid de afgelopen twee jaar. Met meer dan 60 vrijwilligers zijn wij één van grotere vrijwilligersorganisaties in Utrecht geworden. Waar we tijdens de coronatijd financieel zeer zwak stonden, staan we er nu door zaalverhuur en onze projectfinancieringen goed voor.

De gemeente Utrecht heeft een steeds groter wordend financieel tekort. De hand gaat op de knip. Dit heeft gevolgen voor de opgave op het gebied van klimaatverandering, vergroening, energietransitie, circulaire economie en een duurzame samenleving. Tegelijkertijd ontwikkelt de gemeente met Samen Stad Maken een nieuw beleid waarbij ze meer betrokkenheid en zelfwerkzaamheid van de inwoners zoekt. Hier ligt een kans en ook een noodzaak voor de MCU om zelf (pro-)actiever te zijn.

Huidige inzet MCU

Informatie: Met Duurzamer030, Wilde Stadscafé en de dataclub hebben we initiatieven die zich vooral richten op het informeren en sturen van mensen naar plekken, informatie en evenementen. Met onze communicatieafdeling belichten we vele initiatieven en ontwikkelingen in de stad. We willen naast informatie over onze projecten ook meer actuele informatie gaan bieden over voor bewoners belangrijke ontwikkelingen in de stad op het gebied van natuur, klimaat en duurzaamheid.

Bewonersparticipatie en Community building: In gemeentelijke en provinciale projecten begeleiden en ondersteunen wij inwoners en bouwen we samen aan communities zoals Buurtnatuur030 en MeetJeStad. Daarnaast bieden wij via het project Tuincoaches ondersteuning aan initiatiefrijke vrijwilligers die zich inzetten voor vergroening en vergroting van biodiversiteit in de stad.

Citizen science: Wij zien citizen science (burgerwetenschap) als een belangrijk gereedschap om inwoners te activeren; zo krijgen ze meer aandacht voor en inzicht in hun leefomgeving en ontstaat er een gemeenschap die eigen inzichten kan ontwikkelen om in gesprek te gaan met de gemeente. De gemeente Utrecht heeft nog geen beleid inzake Citizen Science.

De financiering van deze projecten staat deels onder druk. Van essentieel belang voor het MCU is dat de gemeente en andere opdrachtgevers het nut blijven zien in deze vormen van Samen Stad Maken. Juist nu de gemeente op verschillende fronten keuzes moet maken en impliciet meer zelfwerkzaamheid van haar inwoners zal wensen, zijn er kansen voor een organisatie als de onze. Hierbij is het belangrijk om de fysieke opgaven van de stad (groen, klimaatadaptatie, ruimte, bereikbaarheid, energie) te verbinden met de sociale opgave. Daar ligt de grootste uitdaging op het gebied van participatie en zelforganisatie van bewoners.

Kernpunten beleid 2025-2027: 5 aandachtspunten

1. Wij willen vanuit onze expertise samen projecten realiseren

Binnen ons aandachtsgebied bieden wij graag onze expertise in community building aan voor organisaties en instellingen waarvoor dit niet core business is. Wij denken dan bijvoorbeeld aan UtrechtNatuurlijk en de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) maar ook aan de gemeente omdat wij, waar het gaat om de gewenste burgerparticipatie, goedkoper en wellicht efficiënter kunnen zijn.

2. Wij willen het MCU meer zichtbaar maken voor bewoners in de wijken

Dat kan door dependances of door medegebruik van panden en/of faciliteiten van andere organisaties als Utrecht Natuurlijk of de gemeente (buurtcentra). Op meerdere plekken beschikbaar zijn voor de lokale gemeenschappen, vergroot onze naamsbekendheid en verkleint de fysieke afstand voor potentiële vrijwilligers die op afstand van het centrum wonen. Deze nieuwe locaties kunnen voortvloeien uit samenwerking met al bestaande partijen of kunnen locaties zijn waar we voor een redelijke (ideële) prijs afspraken kunnen maken over ruimtegebruik zoals we dat doen op de Oudegracht.

3. Wij vernieuwen onze MCU-website en de website van Duurzamer030

De website krijgt een moderne en actuele uitstraling, en wij werken aan meer bekendheid en relevantie van onze site voor bewoners en hun initiatieven.

4. Initiatief pakken in fondsenwerving

We gaan meer het initiatief pakken in plaats van enkel wachten op aanbestedingen. We bouwen een menu van projectplannen op, samen met vrijwilligers en de coördinatoren die mede inspelen op de doelstellingen van overheden (gemeente, provincie, waterschap). Aan de hand van ons menu kunnen budgethouders en eventuele sponsors kijken naar welk projectidee bij hun doelstellingen aansluit.

5. Structuur en organisatie professionaliseren

Met sponsoring en de overhead op projecten hopen we voldoende financiële ruimte te scheppen om een algemeen coördinator voor het MCU aan te kunnen nemen zodat we als organisatie zowel aan bewoners en partners als onze vrijwilligers een steviger structuur kunnen bieden.